

การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*
STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT IN THE DIGITAL AGE OF EDUCATIONAL INSTITUTION
UNDER THE NORTHERN INSTITUTE OF VOCATIONAL EDUCATION IN AGRICULTURE,
OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION.

นายวิวัฒน์ ศิริโนนรัง

Wivat. Sirinonrang

จันทฉาย ยมสูงเนิน

Junchai Yomsungnuan

ภูวนาท มุลเขียน

Phuwanat. Munkhian

และ อ.ดร.สิรินทร์นิชา ดีทุ่ง

Sirinnicha deethung

มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่, ประเทศไทย

North Chiang mai University, Thailand

E-mail: Mos-wiwat2536@hotmail.com

โทรศัพท์ 053-819999

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รูปแบบการวิจัยสามวิธี ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้นจำนวน 175 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 ท่าน เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือแก่นักเรียน นักศึกษาด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนนักศึกษา และด้านการวางแผนกิจการนักเรียนนักศึกษา ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการวางแผนกิจการนักเรียนนักศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม กำหนดกรอบนโยบายเป้าหมายที่ชัดเจน

* Received 2 February 2026; Revised 11 March 2026; Accepted 21 March 2026

เชื่อมโยงเข้ากับระบบฐานข้อมูลกลางของสถานศึกษา ประมวลผลได้ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว มีการนิเทศติดตามผ่านระบบดิจิทัลที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานได้ทันที่ทั้งนี้ ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล ประชุมแลกเปลี่ยนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำจุดแข็งและจุดอ่อนกำหนดแนวทางการพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัยคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน มีการยกย่องและประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนทราบ ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา ปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา 5 ขั้นตอน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักศึกษา ตามแบบประเมิน SDQ การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา มีการป้องกันและแก้ไข และการส่งต่อ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา จัดกิจกรรมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้บูรณาการเชื่อมโยงประเด็นสิทธิ หน้าที่ และกระบวนการประชาธิปไตยเข้ากับวิถีชีวิตประจำวันของนักศึกษาและชุมชน พัฒนาครู อบรมเชิงปฏิบัติการเป็นแม่ข่าย,การผลิตและใช้สื่อดิจิทัลที่หลากหลายรูปแบบ และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ ศึกษาดูงานของวุฒิสภา และด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมสะท้อนผลการประเมินในเชิงลึกและรอบด้านปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินจากตัวเลขในกระดาษเป็นการประเมินแผนปฏิบัติการ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้ยืดหยุ่น คล่องตัว ว่องไว โปร่งใส ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน และกระจายอำนาจสามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็ว

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ,ยุคดิจิทัล ,สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ

Abstract

This research aims to 1) study Student Affairs Management in the Digital Age of Educational Institution Under the Northern Institute of Vocational Education in Agriculture , Office of the Vocational Education Commission, and 2) study guidelines for developing student affairs administration in the digital age of vocational schools under the Northern Agricultural Vocational Education Institute, Office of the Vocational Education Commission. The research employs a mixed-methods approach. The population and sample consisted of 175 school administrators, teachers, and educational personnel, along with 5 purposively selected experts for interviews. The research instruments included questionnaires with a reliability coefficient of 0.96 and interview guides. Data were analyzed using mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and content analysis.

The research findings revealed that 1) Student Affairs Management in the Digital Age of Educational Institution Under the Northern Institute of Vocational Education in Agriculture , Office of the Vocational Education Commission, was found to be at a high level overall. When considering each aspect, the mean scores, ranked from highest to lowest, were: promoting democracy in educational institutions; promoting and developing student discipline, morality, and ethics; operating the student support system; managing student affairs; and evaluating student affairs performance. And in terms of student affairs planning, respectively:

2) Guidelines for developing student affairs management in the digital age of vocational schools under the Northern Agricultural Vocational Education Institute, Office of the Vocational Education

Commission, found that: In terms of student affairs planning, participatory management, setting clear policy frameworks and goals linked to the central database system of the educational institution, processing data accurately and quickly, and monitoring through a digital system that can reflect the results of operations in a timely manner. In terms of student affairs management, creating an organizational culture that is a safe space, driven by data, holding exchange meetings through professional learning communities (PLC), and using strengths and weaknesses to determine guidelines for developing student activities. In terms of promoting and developing students' discipline, morality, and ethics, administrators serve as good role models in their work and conduct, and there is public recognition and commendation. In terms of operating a student care and support system, the system is implemented in 5 steps, getting to know students individually, screening students according to the SDQ assessment form, promoting and developing students, and having prevention, correction, and referral processes. In terms of promoting democracy in educational institutions, activities are organized for exchanging knowledge and integrating issues of rights, duties, and democratic processes with the daily lives of students and the community, teacher development, workshops as network partners, the production and use of diverse digital media, and opportunities for personnel to participate. This study visit by the Senate focused on evaluating student affairs performance, utilizing participatory management principles to reflect in-depth and comprehensive evaluations. The evaluation methodology shifted from paper-based numerical assessments to operational plan evaluations. A new information system was developed, and the structure was redesigned to be flexible, agile, transparent, and efficient, reducing redundancy and decentralizing power to address problems more quickly.

Keywords: Student Affairs Administration, Digital Age, Northern Agricultural Vocational Education Institute

บทนำ

ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่ยุคระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเกิดขึ้นทั่วโลกทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การพัฒนาของเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในระดับโลกมีการเปลี่ยนแปลงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การแลกเปลี่ยนสินค้า และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก (Office of the National Economics and Social Development Council, 2017) มีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับ การมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศ (Office of Education Council, 2017) กำหนดวิสัยทัศน์คือคนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมี คุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมี สมรรถนะตรงตาม

ความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มุ่งเน้นพัฒนานักศึกษาในหลักสูตรอาชีวศึกษา ประกอบด้วย คุณธรรมจริยธรรม สมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ในขณะที่ ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในยุคดิจิทัลต้องการนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำงานในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการจัดการ ทักษะทางสังคม ความคิดสร้างสรรค์ (Akkermans & Tims, (2017); Morandini et al., (2020); Suarta et al., (2017)) ที่สำคัญ คือ ความยืดหยุ่นในการทำงาน (Edmondson et al., (2020); Fusco et al., (2022); Nkwanyane et al., (2020)) และความสามารถในการปรับตัวในสภาวะการเปลี่ยนแปลง ต่อการทำงานในบริบทต่าง ๆ (Pignalberi, (2020); Presti et al., (2022))

ฝ่ายพัฒนากิจการ นักศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการบริการด้านต่าง ๆ ให้กับ ผู้เรียนทั้งในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และผู้เรียน นอกกระบบ (หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น) ที่เปิดทำการเรียนการสอน การบริหารงานในฝ่ายที่รับผิดชอบ ประกอบด้วยกิจกรรมการรณรงค์ สร้างเสริมพัฒนาให้เกิดผลต่อผู้เรียน สถานศึกษา ไปสู่สังคมและท้องถิ่น แบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรครูและ ผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการเรียน โดยการพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา เสริมสร้างความเป็นผู้นำ พัฒนาบุคลิกภาพ ความมีระเบียบวินัย และเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม มุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เป็นคนดีควบคู่กับคนเก่ง และมีความสุขในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.)

สำหรับบริบทของสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ในปีการศึกษา 2568 มีวิทยาลัยฯ ในสังกัด จำนวน 9 วิทยาลัยฯ ประกอบด้วย วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงเพชร , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เชียงราย , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ ,วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีลำพูน , วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุโขทัย และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุทัยธานี มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 23 คน และครูผู้สอนจำนวน 298 คน โดยเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีรอบการบริหารงานในสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 แบ่งออกเป็น 4 ฝ่ายหลัก ได้แก่ ฝ่ายบริหารทรัพยากร , ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ , ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ซึ่งงานกิจการนักเรียนนักศึกษา ถือว่าเป็นอีกหนึ่งภาระงานที่สำคัญยิ่งในการปลูกฝังให้นักเรียนนักศึกษา มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ เหมาะสมตามควร แก่วัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่าง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผน และการบริหารจัดการให้สอดคล้อง กับ สภาวะเศรษฐกิจสังคมการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย เกิดการเรียนรู้ ระบอบประชาธิปไตย ผ่านกระบวนการและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เติบโตและจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง รู้จักปรับตัว มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน สอดคล้องกับ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ดังนั้นฝ่ายพัฒนากิจการนักศึกษาจึงมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนบางส่วนยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาเท่าที่ควร โดยส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นส่วนสำคัญที่สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ แต่ในความเป็นจริงแล้ว งานกิจการนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งและควรได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมและเกื้อหนุนต่อการพัฒนาด้านวิชาการ นอกจากนี้ งานกิจการศึกษายังมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย ดังนั้น หากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและบริหารงานกิจการนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การบริหารงานกิจการศึกษานับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาว่าสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือมีการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างไร และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างไร เพื่อให้งานกิจการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รูปแบบการวิจัยผลสำรวจ ที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ครูผู้สอนจำนวน 298 คน สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น จำนวน 321 คน (แหล่งที่มา : ระบบสารสนเทศ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฯ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน ครูผู้สอน จำนวน 152 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 175 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W., 1970) จากนั้นทำการสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Stratified Random Sampling) แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ/ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารสถานศึกษามาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ/ชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่มาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน รวมจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มี 6 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการวางแผนกิจการนักศึกษา 2.ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา 3.ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา 4.ด้านส่งเสริมวินัย/คุณธรรม จริยธรรม 5.ด้านส่งเสริมประชาธิปไตย 6.ด้านการติดตามและประเมินผล โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยข้อคำถามที่สร้างแบบสัมภาษณ์ นำมาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในตอนที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้าน มากำหนดเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม (Questionnaire)

การสร้างแบบสอบถามดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

2.ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งกำหนดให้มีค่ามากกว่า 0.50 (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2561 อ้างถึงใน ชันแก้ว พรหมคำ, 2564: 80–81) ผลการตรวจสอบพบว่า ค่า IOC ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91 และได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา

3.นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 30 คน

4.วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990: 202–204 อ้างถึงใน ธนิต รัตนศักดิ์ตา, 2565: 54) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview)

การสร้างแบบสัมภาษณ์ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง
2. นำข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละด้านจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2 มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของภาษา และความเป็นไปได้ของข้อคำถาม

4. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาศาสตร์และความร่วมมืออาชีวศึกษา 2) ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ 3) ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพิจิตร 4) ผู้อำนวยการวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุทัยธานี 5) ครูวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก

5. ประสานงานเพื่อนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป
การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม มีขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้พร้อม และอำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มประชากรในการให้ข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือไปยัง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. ผู้วิจัยติดตามและตรวจนับข้อมูล การตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามจำนวนที่กำหนด

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลจัดลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีขั้นตอนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ จากกลุ่มเป้าหมาย

2. ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ให้ข้อมูล

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการกำหนดข้อคำถามออกเป็นประเด็นให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

4. ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตจัดบันทึก บันทึกเสียง และบันทึกภาพระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)) และวิเคราะห์ข้อมูลการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอผลการวิเคราะห์รูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1. ด้านการวางแผนกิจการนักศึกษา	4.02	0.81	มาก
2. ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา	4.05	0.76	มาก
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	4.10	0.82	มาก
4. ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา	4.08	0.77	มาก
5. ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา	4.19	0.70	มาก
6. ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา	4.04	0.82	มาก
โดยรวม	4.08	0.78	มาก

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = 0.70) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.10, S.D. = 0.82) ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.77) ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = 0.76) ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = 0.82) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวางแผนกิจการนักเรียนนักศึกษา ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.81) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ด้านการวางแผนกิจการนักศึกษา มีแนวทางพัฒนาการ คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม กำหนดกรอบนโยบายและเป้าที่ชัดเจน ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดภาระงาน เชื่อมโยงเข้ากับระบบฐานข้อมูลกลางของสถานศึกษาเก็บข้อมูลหลักฐานและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นระบบและอัตโนมัติ ประมวลผลที่มีความถูกต้องแม่นยำและการนิเทศติดตามผ่านระบบดิจิทัลที่สะท้อนผลการดำเนินงานได้ทันทั่วทั้ง

ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีแนวทางพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัล คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล บริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาให้เกิดความต่อเนื่อง ประชุมแลกเปลี่ยนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ครูที่ปรึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัย และข้อมูลรายบุคคลของผู้เรียนส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก นำจุดแข็งและจุดอ่อนมากำหนดแนวทางการพัฒนา กิจกรรมนักศึกษา

ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารเป็นต้นแบบในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น สื่อสารเชิงบวก ยกย่องและประกาศเกียรติคุณ ครูบุคลากรและนักศึกษาต่อที่สาธารณชนทราบ สนับสนุนการประกวดผลงานในระดับต่างๆ มีระบบสวัสดิการ คุณภาพชีวิตและสุขภาพจิตของผู้ปฏิบัติงาน

ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา มีแนวทางพัฒนา คือ อบรมให้ความรู้ พัฒนาครู และบุคลากร เกี่ยวกับการนำระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา 5 ขั้นตอน มีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำระบบ SDQ การคัดกรองนักศึกษา คัดกรองนักศึกษาตามแบบประเมิน SDQ การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลนักศึกษา ได้ถูกต้องและรวดเร็ว มีการป้องกันและแก้ไขปัญหา อบรมพัฒนาครูและนักเรียน ด้านการรู้เท่าทันสื่อและปัญหาภัยทางสังคม เสริมทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ การส่งต่อ ร่วมกันแก้ไขปัญหาด้านการเรียน ด้านพฤติกรรม และปัญหาทางครอบครัวของนักศึกษา ทุกคน

ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา มีแนวทางพัฒนา คือ จัดกิจกรรมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บูรณาการกับกิจกรรมของนักศึกษา ปลุกฝังการใช้สิทธิและหน้าที่ให้กับครูและนักศึกษาเชื่อมโยงประเด็นสิทธิหน้าที่ และกระบวนการประชาธิปไตยเข้ากับวิถีชีวิตประจำวันของนักศึกษาและชุมชน เป็นเรื่องใกล้ตัว เป็นเรื่องของการเคารพกติกาสังคมและการอยู่ร่วมกัน พัฒนาครู บุคลากรและนักศึกษา อบรมเชิงปฏิบัติการเป็นแม่ข่าย , การผลิตและใช้สื่อดิจิทัลประชาธิปไตย มีความรับผิดชอบ ปลอดภัย และมีคุณธรรม เผยแพร่ คลิปวิดีโอสั้น อินโฟกราฟิก ที่เชื่อมโยงเรื่องสิทธิและหน้าที่ เข้ากับวิถีชีวิตประจำวันของนักศึกษาและชุมชน สร้างนวัตกรรมการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบ การทำคลิปวิดีโอสั้น ลงในช่อง TikTok หรือคลิป Reels สื่อสารกับนักเรียน และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ ศึกษาดูงานของวุฒิสภา

ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา มีแนวทางพัฒนา คือ ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะครูและผู้เกี่ยวข้องสะท้อนผลการประเมินในเชิงลึกและรอบด้าน ปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินให้เป็นการประเมินแผนปฏิบัติการ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบข้อมูลและวิเคราะห์ผลแบบเรียลไทม์ เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา ปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้ยืดหยุ่น คล่องตัว ว่องไว โปร่งใส ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน และกระจายอำนาจสามารถแก้ปัญหาได้รวดเร็วขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยนำเสนออภิปรายผลการวิจัยที่พบ ดังนี้

1. การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริม

ประชาธิปไตยในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรม ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา และด้านการวางแผนกิจการนักศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ ควบคู่กับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ตลอดจนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การบริหารงานกิจการนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ วิสสุต คงเทพ (2565) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนตามแนวโรงเรียนวิถีพุทธที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง ซึ่งพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อรรถชัย กาหลง (2564) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐขนาดใหญ่ในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า

ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การจัดกิจกรรมประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักศึกษา การปลูกฝังการใช้สิทธิและหน้าที่ของนักศึกษา รวมทั้งการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย เช่น การผลิตสื่อดิจิทัล คลิปวิดีโอ หรืออินโฟกราฟิกเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม การเคารพกติกาของสังคม และการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม ยุคดิจิทัล สอดคล้องกับ ยุทธนา เลิศคลัง (2565) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการนิเทศและติดตามผลการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับ กุสินา รอดทอง (2561) ที่พบว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและสนับสนุนการดำเนินงานของสภานักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการประชาธิปไตยในชีวิตจริง

ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรม แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารงาน สื่อสารเชิงบวก และยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีผลงานดีเด่น รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีของสังคม และช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการดำเนินงานของสถานศึกษา

ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการวางแผนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้เรียน และสอดคล้องกับ วิสสุต คงเทพ (2565) ที่พบว่า การส่งเสริมกิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษา การใช้เครื่องมือในการคัดกรองและวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน เช่น แบบประเมิน SDQ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเพื่อให้สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลไกสำคัญ

ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม และการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้สถานศึกษาสามารถติดตามและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับ วริยา สายสว่าง (2566) ที่พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนควรใช้กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน และสอดคล้องกับ สุรพัชร เกตุรัตน์ (2561) ที่พบว่า โรงเรียนควรมีการคัดกรองนักเรียนและประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษา แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความปลอดภัยของผู้เรียน การใช้ข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการกิจกรรมของนักเรียน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียน นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร รวมทั้งการใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ชลิต สมศรี (2566) ที่พบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับ มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา (2560) ที่กำหนดให้สถานศึกษาส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนอย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน

ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมสะท้อนผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพช่วยให้สถานศึกษาทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วริยา สายสว่าง (2566) ที่เสนอว่า การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนควรใช้กระบวนการ PDCA และมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในรอบต่อไป และสอดคล้องกับ ชลิต สมศรี (2566) ที่พบว่า โรงเรียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในอนาคต

ด้านการวางแผนกิจการนักศึกษา แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของครู นักเรียน และผู้ปกครองในการวางแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนที่มีประสิทธิภาพช่วยให้การดำเนินงานกิจการนักศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระบบ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาและติดตามผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธนา เลิศคลัง (2565) ที่พบว่า การวางแผนงานกิจการนักเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และจัดทำแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา และสอดคล้องกับ มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา (2560) ที่กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนงานกิจการนักเรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการวางแผนและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดภาระงาน โดยเชื่อมโยงการดำเนินงานกับระบบฐานข้อมูลกลางของสถานศึกษาเพื่อ

จัดเก็บข้อมูลและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นพื้นที่ปลอดภัย และขับเคลื่อนด้วยข้อมูล บริหารจัดการกิจกรรมนักศึกษาให้เกิดความต่อเนื่องผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูที่ปรึกษา ส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ด้วยการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหาร ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น ใช้การสื่อสารเชิงบวก และยกย่องเชิดชูเกียรติครู บุคลากร และนักศึกษา นอกจากนี้ ควรดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาโดยมุ่งรู้จักนักศึกษาเป็นรายบุคคล ผ่านการใช้แบบประเมิน SDQ ในการคัดกรองและพัฒนานักศึกษาอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษาผ่านกิจกรรมที่บูรณาการกับชีวิตประจำวันของนักศึกษาและชุมชน และประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยปรับการประเมินให้มุ่งเน้นการประเมินตามแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 การบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำให้ทราบระดับการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ รวมทั้งได้แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือสามารถนำข้อมูลสารสนเทศและแนวทางการพัฒนาดังกล่าวไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และทักษะด้านการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น

2) สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะในการบริหารงานกิจการ นักศึกษาในยุคดิจิทัล

3) สถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะในการบริหารงานกิจการ นักศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ

2) ควรศึกษาการบริหารงานกิจการนักศึกษาในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา เกษตรภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุสินา รอดทอง. (2561). การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. ใน (สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ชั้นแก้ว พรหมคำ. (2564). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ชลิต สมศรี. (2566). ทักษะผู้บริหารกับการดำเนินงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี. ใน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา. (2565). การวิจัยทางการศึกษาและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา. (2560). กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ยุทธนา เลิศคลัง. (2565). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสุราษฎร์รังสฤษดิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี. ใน (สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วริยา สายสว่าง. (2566). การพัฒนาแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์. ใน (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิศรุต คงเทพ. (2565). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิต สาธารณะของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพัทลุง. ใน (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). แนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในยุค ดิจิทัล. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุรพัชร เกตุรัตน์. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ราชบุรี. ใน *(สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรรถชัย กาหลง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลใหญ่ในจังหวัดเพชรบูรณ์. ใน *(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- Akkermans, J., & Tims, M. (2017). Crafting your career: How career competencies relate to career success. *Journal of Vocational Behavior*, 100, 168–179.
- Edmondson, A. C., Higgins, M., Singer, S., & Weiner, J. (2020). Understanding psychological safety in health care and education. *Journal of Organizational Behavior*.
- Fusco, L., O' Mahony, M., & others. (2022). *Digital skills and labour market outcomes*. OECD Education Working Papers.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Morandini, M. C., Thum-Thysen, A., & Vandeplas, A. (2020). Facing the digital transformation: Are digital skills enough. *European Economy Discussion Papers*.
- Nkwanyane, N., et al. (2020). Digital transformation in education systems: Implications for leadership and management. *Education and Information Technologies*.
- Pignalberi, C. (2020). Digital competence in higher education and lifelong learning. *Education Sciences*.
- Presti, A. L., et al. (2022). Career competencies and employability in the digital age. *Sustainability*.
- Suarta, I. M., Suwintana, I. K., Sudhana, I. G. P. F. P., & Hariyanti, N. K. D. (2017). Employability skills required by the 21st century workplace. *Journal of Technical Education and Training*.